

Tortosa

Busquen les restes d'un maqui al cementiri dels Reguers

Francisco Serrano va morir assaltant una masia del poble. Ara la seua família espera poder trobar el cos, confirmar-ne l'ADN i poder-lo enterrar al seu poble natal, Castellote, a Terol

MARINA PALLÁS CATURLA
TORTOSA

Lidia Serrano, de 84 anys i original de Castellote (Terol), tenia 18 anys quan van matar als Reguers el seu pare, Francisco Serrano Iranzo, un maqui conegut amb el sobrenom d'el Rubio. La Guàrdia Civil va comunicar la mort a la família, però no va permetre traslladar el cos al poble natal. La filla va inscriure el cas al Cens de persones desaparegudes i té la intenció de poder identificar el seu pare i enterrar-lo al poble, per tancar la ferida després de tota una vida oberta. Ara, el Departament de Justícia, a través de la Direcció General de Memòria Democràtica, ha iniciat una excavació al cementiri dels Reguers per intentar trobar les restes de Francisco Serrano.

Arqueòlegs treballant ahir en l'obertura de la fossa al cementiri dels Reguers. FOTO: JOAN REVILLAS

En cas d'aparèixer les restes, s'entrecreuaran l'ADN d'aquestes i la filla per veure si coincideixen

«Avui em sento malament. Recordar no és fàcil», va declarar ahir des del cementiri dels Reguers, molt commocionada per trepitjar el lloc on podria estar el seu pare enterrat. «Quan va morir no ens van deixar emportar-nos el cos».

Francisco Serrano era un guerriller antifranquista que actuava a la zona del Maestrat, els Ports i la Terra Alta, juntament amb el maqui Florenci Pla, àlies Durruti però popularment conegut com la Pastora. Els dos maquis van assaltar la masia dels Nomen dels Reguers la nit del 3 d'agost de 1954. Van entrar a la casa a l'hora de sopar i van intentar segrestar la filla de la família per poder obtenir diners i menjar. Un dels fills, oficial de milícies, tenia una pistola amagada i va aprofitar un moment de distracció per disparar a Francisco Serrano.

Els guerrillers van aconseguir fugir de la casa. Florenci Pla va marxar a Andorra, però Francisco

La filla del maqui, Lidia Serrano, amb la directora general de Memòria Democràtica, Gemma Domènech. FOTO: JOAN REVILLAS

Serrano va acabar morint a causa de les ferides. El seu cos va ser trobat el matí següent al barranc de Vallcevera, prop de la masia. L'agutzil i el sereno van carregar el cadàver dalt d'un carro i se'l van emportar al cementiri, on va ser enterrat a terra, no se sap si amb taüt o sense.

Ara, Justícia treballa en dos possibles localitzacions dins del cementiri on, segons estudis i la

memòria oral del poble, podria estar enterrat el maqui. «Farem tot el possible per localitzar-lo», van expressar-li ahir a l'emocionada filla.

El Departament de Justícia ha obtingut una mostra de l'ADN de Lidia Serrano per mitjà d'un kit enviat expressament. Els encreuaments genètics amb l'ADN de les restes n'hauran de determinar la identitat.

La del cementiri dels Reguers és la 33a fossa que s'obre gràcies al Pla de fosses, el programa que des de 2017 planifica i calendaritza l'obertura de fosses i els treballs per identificar-ne les víctimes. Les excavacions del Pla han facilitat la recuperació de les restes mortals de 330 persones.

D'aquestes, vuit han estat identificades amb el Programa d'identificació genètica, que és un sistema que disposa d'una base de dades amb perfils genètics de familiars de víctimes i perfils genètics de restes localitzades en fosses. Les dades s'encreuen per veure si hi ha coincidència genètica.

Cada extracció d'ADN d'un individu d'una fossa té un cost aproximat d'uns 1.000 euros. És un procés complex i car.

«El pla de Fosses té com a objectiu recuperar les restes, identificar-les i tornar-les als familiars. Hi ha 1.500 desapareguts a Catalunya de la resta de l'Estat. La nostra feina no entén de fronteres i es col·labora arreu de l'Estat espanyol», va declarar ahir la directora general de Memòria Democràtica, Gemma Domènech.